

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 09.06.1970, sp. zn. 7 To 1/70, ECLI:CZ:NS:1970:7.TO.1.1970.1

Číslo: 52/1970

Právní věta: II. Upustí-li některý ze spolupachatelů dobrovolně od dalšího jednání směřujícího k spáchání trestného činu, nezaniká u něho trestnost přípravy k trestnému činu, pokud a) neodstraní nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému trestním zákonem z podniknuté přípravy ze strany ostatních spolupachatelů, nebo b) neučiní o přípravě k trestnému činu oznámení v době, kdy nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému trestním zákonem z podniknuté přípravy ostatních spolupachatelů, mohlo být ještě odstraněno.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 09.06.1970

Spisová značka: 7 To 1/70

Číslo rozhodnutí: 52

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Spolupachatelství, Zánik trestnosti

Předpisy: 140/1961 Sb. § 7 odst. 1

§ 234 odst. 1

§ 234 odst. 2 písm. a

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 52/1970 sb. rozh.

I. Nejde o dobrovolné upuštění od přípravy k trestnému činu podle § 7 odst. 3 písm. a) tr. zák., jestliže pachatel upustil od dalšího jednání směřujícího k spáchání trestného činu pod vlivem překážky, anebo jestliže uskutečnění svého záměru toliko odložil na pozdější dobu.

II. Upustí-li některý ze spolupachatelů dobrovolně od dalšího jednání směřujícího k spáchání trestného činu, nezaniká u něho trestnost přípravy k trestnému činu, pokud a) neodstraní nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému trestním zákonem z podniknuté přípravy ze strany ostatních spolupachatelů, nebo b) neučiní o přípravě k trestnému činu oznámení v době, kdy nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému trestním zákonem z podniknuté přípravy ostatních spolupachatelů, mohlo být ještě odstraněno.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 9. června 1970, [7 To 1/70](#)).

Rozsudkem krajského soudu v Ostravě ze 14. dubna 1970, sp. zn. 2 T 2/70, byli obvinění J. V., P. a V. J. uznáni vinnými přípravou k trestnému činu loupeže podle § 7 odst. 1, § 234 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zák., přípravou k trestnému činu zavlčení do ciziny podle § 7 odst. 1, § 233 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zák., obvinění J. V. a V. J. též přípravou k trestnému činu opuštění republiky podle § 7 odst. 1, § 109 odst. 1 tr. zák. Byli za to odsouzeni všichni k úhrnnému trestu odnětí svobody – obviněný J. V. v trvání 5 let, obviněný J. P. v trvání 15 měsíců nepodmíněně a obviněný V. J. v trvání 1 roku rovněž nepodmíněně. Podle § 39a odst. 2 písm. a) tr. zák. obviněný J. V. byl zařazen pro výkon trestu do III. nápravně výchovné skupiny, obviněný J. P. a V. J. podle § 39a odst. 3 tr. zák. do II. nápravně výchovné skupiny.

Trestná činnost obviněných spočívala v podstatě v tom, že jako členové pětičlenné organizované skupiny od října 1969 do 14. listopadu 1969 v O., případně jinde, z toho obviněný J. P. jen do 11. listopadu 1969, v úmyslu ilegálně opustit republiku činili formou poradních schůzek, opatřováním prostředků a jiným vytvářením podmínek přípravu k tomu, aby se dne

14. 11. 1969, příp. v termínu bezprostředně následujícím, pod pohrůzkou bezprostředního použití střelné zbraně proti posádce, zmocnili ve vzduchu dopravního letadla ČSA na lince Praha – Karlovy Vary a přinutili tak pilota k letu a k přistání na některém letišti v NSR. Při tom členové posádky kromě pilota měli být spoutáni. V případě odporu posádky mělo být letadlo pomocí domácí zhotovené zápalné nálože ve vzduchu zničeno. Pro nedostavení se dvou členů skupiny a pro jiné překážky vykonání činu dočasně odložili.

Proti uvedenému rozsudku krajského soudu v Ostravě podali v zákonné lhůtě odvolání obvinění J. V., J. P. a V. J. proti výroku o vině i trestu. Nejvyšší soud ČSR zamítl podle § 256 tr. ř. odvolání všech obviněných jako nedůvodná.

Z odůvodnění:

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. odůvodněnost a zákonnost všech výroků napadeného rozsudku, proti nimž mohli odvolatelé podat odvolání, i správnost postupu řízení, které předcházelo rozsudku a dospěl k závěru, že odvolání obviněných nejsou důvodná.

Dospěl-li krajský soud na podkladě úplných a správných skutkových zjištění k právnímu závěru, že zjištěné jednání obviněných naplňuje u všech obviněných znaky přípravy k trestnému činu loupeže podle § 7 odst. 1, § 234 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zák. a přípravy k trestnému činu zavlčení do ciziny podle § 7 odst. 1, § 233 odst. 1, písm. a) tr. zák., u obviněných J. V. a V. J. též přípravy k trestnému činu opuštění republiky podle § 7 odst. 1, § 109 odst. 1 tr. zák., jsou tyto jeho závěry v souladu se zákonem a výsledky řízení. Námitky obviněných v odvoláních konkrétně uplatňované jsou nedůvodné. Jednání obviněných J. V. a V. J., když dne 14. 11. 1969 se vydali na cestu do Prahy, aby si zakoupili jízdenky a místenky do letadla směr Praha – Karlovy Vary s úmyslem použít tohoto letadla k útěku za hranice, které bylo výsledky provedení dokazování bezpečně zjištěné, prokázalo pevné rozhodnutí obou těchto obviněných (i jejich společníka, již odsouzeného V. B.) předsevzatý záměr násilného únosu letadla uskutečnit.

Pokud jde o přípravu k trestnému činu loupeže a k trestnému činu zavlčení do ciziny z hlediska kvalifikace podle druhého odstavce písm. a) § 234 a § 233 tr. zák., výsledky řízení potvrdily, že úmysl všech uvedených obviněných směřoval jednoznačně k tomu, aby se zmocnili letadla jako členové organizované skupiny, každému z nich byl určen přesný úkol, jak se na plánovaném uloupení letadla a zavlčení jeho posádky a cestujících do ciziny bude jednotlivě podílet. Již tato okolnost sama o sobě svou závažností podstatně zvyšovala nebezpečnost tohoto jednání pro společnost do té míry, že použití vyšší trestní sazby podle přísnější kvalifikace v odst. 2 § 234, § 233 tr. zák. je u všech obviněných opodstatněné i z hlediska materiální podmínky v § 88 tr. zák. uvedené. Než ani další v

podstatě nejzávažnější námitky odvolání všech obviněných, že zjištěné jejich jednání se stalo bezstrestným na základě dobrovolného upuštění od přípravy podle § 7 odst. 3 tr. zák., neobstojí, a to proto, že obvinění zákonem stanovené podmínky pro bezstrestnost přípravy k trestnému činu nesplnili.

Podle cit. ustanovení trestního zákona trestnost přípravy trestného činu zaniká, jestliže pachatel dobrovolně buď upustí od dalšího jednání směřujícího k spáchání trestného činu a současně odstraní nebezpečí, které vzniklo proti zájmu chráněnému trestním zákonem z podniknuté přípravy, nebo jestliže učiní oznámení o přípravě k trestnému činu v době, kdy toto nebezpečí mohlo být ještě odstraněno, prokurátorovi nebo bezpečnostnímu orgánu. Dobrovolně znamená, že pachatel ví, že mu nic nebrání v trestné činnosti a přesto se rozhodne od dokonání činu upustit nebo učinit oznámení. Dobrovolnost je tedy vyloučena, upustil-li pachatel od dalšího jednání pod vlivem překážky. Tak tomu je např. upustí-li pachatel od další trestné činnosti jenom proto, že si uvědomuje, že určitá překážka buď přímo vylučuje možnost dokonání činu, nebo alespoň dokonání činu podstatně ztěžuje. Také nejde o dobrovolné upuštění od dalšího jednání směřujícího ke spáchání trestného činu, jestliže pachatel uskutečnění svého záměru toliko odložil na pozdější dobu.

Podle výsledků provedeného dokazování obvinění J. V., V. J. a jejich společník V. B., když se zastavili na své cestě do Prahy v Pardubicích, a když plán opatřit si další pistoli a peníze jim selhal, po delším dohadování se rozhodli, že odjedou zpět do Ostravy. O dobrovolném upuštění od dalšího jednání směřujícího ke spáchání plánované trestné činnosti tu však nešlo, když k tomuto rozhodnutí je vedla pouze závažná překážka, která se jim právě v Pardubicích vyskytla. Tehdy se k nim totiž nepřipojil další jejich společník R. M., který měl s sebou přinést pistoli s náboji a částku 3000,- Kčs, potřebnou pro uskutečnění jejich záměrů. Překážka takto nastala byla zesílena ještě tím, že ani jejich společníku V. B. se nepodařilo potom získat peněžní prostředky od jeho sestry, za kterou zajel, ani pistoli, kterou měl odcizit svému bratru. Bylo bezpečně prokázáno, že obvinění se tehdy sjednotili na tom, že telefonicky si ověří možnost zakoupení letenek a místenek na letadlo informací v kanceláři ČSA v Praze. Když dostali informaci, a že nejbližší možnost zakoupit letenky na letadlo Praha - Karlovy Vary je prakticky až na čtvrtý den, což ve skutečnosti znamenalo ubytovat se na tuto dobu v Praze, zatím co dostatek finančních prostředků k tomu neměli, nezbylo jim nic jiného, než vrátit se zpět do Ostravy s tím, že se tam o dalších svých plánech dohodnou, tj. zda uskuteční ilegální útěk za hranice plánovanou již cestou, případně jiným způsobem. Šlo tu tedy prakticky toliko o přechodné, dočasné upuštění od dalšího pokračování v trestné činnosti přivoděné nastalými překážkami, které jim přinejmenším dokonání činu ve smluvené době vážně ztěžovaly; nehledě k tomu v tomto okamžiku uskutečnění svých původních záměrů pouze odložili na pozdější dobu. Jedna ze základních podmínek § 7 odst. 3 písm. a) tr. zák. - dobrovolnost - nebyla tedy u obviněných splněna, takže jejich příprava k uvedeným trestným činům se nemohla stát bezstrestnou.

Pokud jde o obviněného J. P., je sice pravda, že obviněný na jedné straně dobrovolně upustil od dalšího jednání směřujícího ke spáchání uvedených trestných činů, přemlouval k tomu (upuštění) dokonce i obviněného J. V., nicméně zůstávali zde ještě další obvinění, s nimiž se na vykonání uvedených trestných činů původně dohodl, které v jejich předsevzetích a záměrech utvrzoval, zejména tím, že je velitelem celé této organizované skupiny, která měla provést loupež letadla a zavlčení posádky letadla i cestujících do ciziny, s nimiž dokonce dojednával plnění přesných úkolů, které při provádění tohoto trestného činu měl plnit jednak sám, jednak další členové organizované skupiny. Výsledky řízení potvrdily, že obviněný J. P. po svém rozhodnutí nepokračovat v další trestné činnosti toto své rozhodnutí dalším členům skupiny již nesdělil a neučinil také nic ani v tom směru, aby je přesvědčil, aby také oni upustili od dokonání činu. Přitom je nerozhodným, že obviněný J. V. mu udánlivě přislíbil v bytě jeho matky, že i on upustí od dalšího jednání, že přemluví k tomu i ostatní, když ve skutečnosti, jak bylo prokázáno, se tak nestalo a zbývající členové skupiny dále pokračovali v plánované trestné činnosti. Pro zánik trestnosti přípravy bylo přinejmenším jeho

povinností přesvědčit se o tom, zda obviněný J. V. a jeho společníci skutečně od svých záměrů ustoupili, v záporném případě bylo jeho povinností učinit o tom oznámení příslušným orgánům a odstranit tak nebezpečí, které z podniknuté přípravy k uloupení letadla a jeho zavlčení do ciziny hrozilo. To se nestalo. Obviněný J. P. tudíž nesplnil podmínky zániku trestnosti přípravy stanovené v § 7 odst. 3 písm. a) tr. zák., přičemž nutno zdůraznit, že pro zánik trestnosti přípravy musí být splněny obě podmínky cit. ustanovení, tj. jak dobrovolnost, tak i odstranění nebezpečí. Obviněný J. P., jak také sám výslovně doznal, oznámení o přípravě k uvedeným trestným činům nikde neučinil.

Ze všech uvedených důvodů krajský soud v Ostravě dospěl ke správnému závěru, že u žádného z odvolatelů podmínky pro zánik trestnosti přípravy ve smyslu § 7 odst. 3 tr. zák. nebyly splněny.